

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΑΠΟΦΑΣΗ
234/2014

(της διαδικασίας του άρθρου 2 παρ. 2 περ. γ υποπερ. δδ του ν. 4013/2011, όπως ισχύει)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα την 17^η Ιουλίου του έτους δύο χιλιάδες δεκατέσσερα (2014) ημέρα Πέμπτη και ώρα 10:00 π.μ. και επί της οδού Λ. Κηφισίας 7, στους Αμπελόκηπους, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

- 1. Αντιπρόεδρος** : Μπουσουλέγκα Χριστίνα
2. Μέλη : Καραμανλής Ευάγγελος
Κουλούρη Ιωάννα
Λουρίκας Δημήτριος
Σταθακόπουλος Δημήτριος

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν

Γραμματέας: Γιαμά Αλεξάνδρα

Εισηγητές: Τοπάλη Φωτεινή, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.,

Ζαχαρόπουλος Αριστοτέλης, Πολ. Μηχανικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Κατά την διάρκεια της συνεδρίασης παρέστησαν οι εισηγητές κ. Φ. Τοπάλη και Α. Ζαχαρόπουλος, οι οποίοι και αποχώρησαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας και λήψης απόφασης από τα μέλη του Συμβουλίου.

Θέμα: Αίτημα του Δήμου Χανίων για παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, προκειμένου να συνάψει, με τον ανάδοχο της αρχικής σύμβασης, την 1η Συμπληρωματική Σύμβαση της μελέτης με τίτλο “Αναθεώρηση και επέκταση του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου (ΓΠΣ) Δήμου Χανίων και των Περιφερειακών Δήμων Ελ. Βενιζέλου, Θερίσου και Σούδας”, δαπάνης ύψους €112.000,00, πλέον Φ.Π.Α., κατόπιν διαδικασίας με διαπραγμάτευση, βάσει των διατάξεων του άρθρου 25 παρ. 4α του Π.Δ 60/2007.

1. Με το υπ' αρ. πρωτ. 7394/01.07.2014 αίτημα του Δήμου Χανίων προς την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (εφεξής Αρχή), που παρελήφθη στις 02.07.2014 με αρ.πρωτ. 28051, ο Δήμος αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 2, περ. γ(δδ) του Ν. 4013/2011, όπως ισχύει, προκειμένου να προβεί, κατόπιν διενέργειας διαδικασίας διαπραγμάτευσης με τον ανάδοχο της αρχικής σύμβασης, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, στην ανάθεση 1ης Συμπληρωματικής Σύμβασης εκπόνησης μελέτης σε εκτελούμενη σύμβαση μελέτης με τίτλο "Αναθεώρηση και επέκταση του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου (ΓΠΣ) Δήμου Χανίων και των Περιαστικών Δήμων Ελ. Βενιζέλου, Θερίσου και Σούδας", δαπάνης ύψους €112.000,00, πλέον Φ.Π.Α. Η συμβατική αμοιβή της αρχικής μελέτης ανέρχεται στο ποσό των **€741.525,00**, πλέον Φ.Π.Α., ενώ η δαπάνη του 1ου Σ.Π., στον οποίο συμπεριλαμβάνεται και η 1 συμπληρωματική σύμβαση, ανέρχεται σε **€853.525,00**, πλέον Φ.Π.Α.

2. Η εν λόγω προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, γίνεται με επίκληση της διάταξης του άρθρου 25 παρ. 4 (α) του Π.Δ. 60/2007.

I. Ιστορικό - πραγματικά περιστατικά.

3. Από το φάκελο της υπόθεσης και τα περιεχόμενα σε αυτόν στοιχεία και σχετικά έγγραφα προκύπτουν τα ακόλουθα:

3.α. Με την υπ' αρ. 230/09 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Χανίων εγκρίθηκε η προκήρυξη μελέτης, με τίτλο "Αναθεώρηση και επέκταση του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου (ΓΠΣ) Δήμου Χανίων και των Περιαστικών Δήμων Ελ. Βενιζέλου, Θερίσου και Σούδας", ενώ με την υπ'αρ. 231/09 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Χανίων εγκρίθηκε ο φάκελος του έργου – των τευχών δημοπράτησης.

Η ως άνω μελέτη προκηρύχθηκε τον Νοέμβριο του 2009, στο πλαίσιο των από 08.01.2009 και 10.12.2010 Προγραμματικών Συμβάσεων των Γ. Γ. Περιφέρειας Κρήτης, Δ. Χανίων, Δ. Ελ. Βενιζέλου, Δ. Θερίσου και Δ. Σούδας, προκειμένου να υπάρξει ενιαία μελέτη και αντιμετώπιση της υφιστάμενης κατάστασης, των προβλημάτων και των προοπτικών σε όλη την έκταση του κάμπου Χανίων, καθώς και καθορισμός κοινών αξόνων ανάπτυξης της ευρύτερης αυτής περιοχής.

Παράλληλα, το ίδιο χρονικό διάστημα οι Καποδιστριακοί Δήμοι Νέας Κυδωνίας και Ακρωτηρίου, προκήρυξαν αντίστοιχους διαγωνισμούς ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ, σύμφωνα με το Ν.3316/05, οι οποίοι ολοκληρώθηκαν, υπογράφησαν οι αντίστοιχες συμβάσεις και στην παρούσα φάση εκπονείται η Α' φάση των μελετών αυτών.

Όλοι οι παραπάνω Καποδιστριακοί Δήμοι (Χανίων, Ελ. Βενιζέλου, Θερίσου, Σούδας, Νέας Κυδωνίας και Ακρωτηρίου) ανήκουν σήμερα στον Καλλικρατικό (Ν. 3852/2010) Δήμο Χανίων.

Με την υπ' αριθ. 667/2010 απόφαση της Δημορχιακής Επιτροπής του Δήμου Χανίων, κατόπιν διεθνούς ανοικτού διαγωνισμού που προκηρύχθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3316/05, ανατέθηκε στα συμπτύσσοντα γραφεία μελετών: «α. ΡΟΪΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ – β. ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΟΞΙΑΔΗ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΓΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗ & ΟΙΚΙΣΤΙΚΗ Α.Ε. – γ. ΜΙΧΑΗΛ ΛΙΟΝΗΣ ΤΟΥ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ – δ. ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΥΛΑΚΗ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ», η εκπόνηση της μελέτης: «ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ (Γ.Π.Σ.) ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΕΡΙΑΣΤΙΚΩΝ ΔΗΜΩΝ ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ, ΘΕΡΙΣΟΥ ΚΑΙ ΣΟΥΔΑΣ».

Η σύμβαση ανάθεσης της μελέτης μεταξύ των αναδόχων μελετητικών γραφείων και του Δήμου Χανίων υπεγράφη στις 29.09.2011 (Αρ. Πρωτ. 82804/29-9-2011), με συμβατική αμοιβή, σύμφωνα με την οικονομική προσφορά του και την απόφαση κατακύρωσης του διαγωνισμού, η οποία ανέρχεται στο ποσό των 741.525,00 €, πλέον Φ.Π.Α..

Διευθύνουσα και Επιβλέπουσα της μελέτης Υπηρεσία είναι η Δ/νση Υπηρεσίας Δόμησης του Δήμου Χανίων και Προϊσταμένη Αρχή το Δημοτικό Συμβούλιο αυτού.

Σύμφωνα με το άρθρο 1 της σύμβασης αντικείμενο αυτής είναι η μελέτη αναθεώρησης και επέκτασης του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου (Γ.Π.Σ.) στα διοικητικά όρια των προ του Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α') Δήμων

Χανίων, Ελ. Βενιζέλου, Θερίσου και Σούδας, οι οποίοι ανήκουν πλέον στον Καλλικρατικό Δήμο Χανίων, όπως λεπτομερώς καθορίζεται στα συμβατικά τεύχη του διαγωνισμού και συγκεκριμένα στο Τεύχος Τεχνικών Δεδομένων. Επίσης, στο αντικείμενο της σύμβασης περιλαμβάνεται η συνεκτίμηση με τις άλλες μελέτες Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου που εκπονούνται ή θα εκπονηθούν και αφορούν το νέο Καλλικρατικό Δήμο Χανίων.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 της σύμβασης η συνολική προθεσμία για την περαίωση αυτής ορίζεται σε είκοσι δύο (22) μήνες, ενώ ο καθарός χρόνος ολοκλήρωσης του μελετητικού αντικειμένου ορίζεται σε δεκαέξι (16) μήνες.

Το χρονοδιάγραμμα του έργου ορίσθηκε σε 22 μήνες (καθαρός χρόνος 16 μήνες, επιπρόσθετος χρόνος 6 μήνες), προθεσμία η οποία άρχεται από την με αρ. πρωτ. 2348/29-5-2012 εντολή έναρξης εργασιών του Α' Σταδίου της μελέτης. Σημειώνεται ότι είχε προηγηθεί η προμήθεια από το Δήμο Χανίων και η χορήγηση στους Αναδόχους των ψηφιακών υποβάθρων για την περιοχή μελέτης (με το με αρ. πρωτ. 2192/18-5-2012 έγγραφο της Υπηρεσίας).

3.β Με την 472/2014 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Χανίων εγκρίθηκε η παράταση της ενδιάμεσης προθεσμίας -μεταξύ Α' και Β1' Σταδίου της μελέτης (χρόνοι εγκρίσεων από υπηρεσίες)- κατά τέσσερις (4) μήνες από την παραλαβή της έγκρισης της Προκαταρκτικής Μελέτης Γεωλογικής Καταλληλότητας από την αρμόδια Δ/ση της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης, με συνέπεια την αντίστοιχη παράταση της συνολικής συμβατικής προθεσμίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 27 του Ν. 3316/2005.

Στις 29/01/2013 παραδόθηκε το Α' Στάδιο της Μελέτης ΓΠΣ μαζί με το οποίο παραδόθηκε, σε ξεχωριστό τεύχος και η Προκαταρκτική Μελέτη Γεωλογικής Καταλληλότητας.

3.γ Ο 1^{ος} Συγκριτικός Πίνακας της μελέτης συντάχθηκε για τον καθορισμό των μεταβολών στην συμβατική αμοιβή, λόγω της αναγκαιότητας επέκτασης του φυσικού αντικειμένου της σύμβασης προκειμένου να συμπεριληφθεί στα όρια της περιοχής μελέτης η Δημοτική Ενότητα Κεραμειών, με την οποία συμπληρώνεται το σύνολο της έκτασης του Καλλικρατικού Δήμου Χανίων. Σημειώνεται ότι για την περιοχή της Δ.Ε. Κεραμειών δεν είχαν υλοποιηθεί ανάλογες ενέργειες για την ανάθεση και την εκπόνηση μελέτης ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ.

3.δ Το αρμόδιο Τεχνικό Συμβούλιο, Περιφερειακό Συμβούλιο Δημοσίων Έργων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης, γνωμοδότησε ομόφωνα θετικά για την έγκριση του παραπάνω ΣΠ, με το από 14.11.2012 Πρακτικό 7/2012 (Γνωμοδότηση 88η),

3.ε Περαιτέρω, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο υποβληθέν αίτημα του Δήμου Χανίων "κατά τις διατάξεις του άρθρου 29 του Ν. 3316/05, ο 1^{ος} Συγκριτικός Πίνακας της μελέτης καταρτίσθηκε λόγω της αναγκαιότητας εκπόνησης από τον Ανάδοχο συμπληρωματικών μελετών οι οποίες κατά το μέγεθος (ποσότητα) δεν περιλαμβάνονται στην αρχική σύμβαση.

Η συνολική αμοιβή των συμπληρωματικών μελετών, βάσει του 1^{ου} Συγκριτικού Πίνακα, ανέρχεται στο ποσό των 112.000,00€ (χωρίς Φ.Π.Α.) και αντιστοιχεί στο 15,1 % του ποσού της αρχικής σύμβασης, ήτοι μικρότερο του επιτρεπόμενου ποσοστού 50% επί της αρχικής σύμβασης.

Η υπογραφή συμπληρωματικής σύμβασης με τον ανάδοχο της αρχικής σύμβασης αποτελεί προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, δυνάμει της περ.α της παρ.4 του άρθρου 25 του ΠΔ 60/2007, καθώς αφορά σε συμπληρωματικά έργα που δεν περιλαμβάνονταν στην αρχικώς κατακυρωθείσα μελέτη ούτε στην αρχική σύμβαση και τα οποία, λόγω μη προβλέψιμων περιστάσεων, κατέστησαν αναγκαία για την εκτέλεση των εργασιών. Το συνολικό κόστος αρχικής (741.525,00 € χωρίς Φ.Π.Α.) και συμπληρωματικής σύμβασης (112.000,00 € χωρίς Φ.Π.Α.) ανέρχεται στο ποσό των 853.525,00 € (χωρίς Φ.Π.Α.). Κατά συνέπεια απαιτείται, σύμφωνα με την υποπερίπτωση δδ' της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του Ν.4013/2011 (όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 61 του Ν.4146/2013), η προηγούμενη σύμφωνη γνώμη της Αρχής. Οι περιεχόμενες στον 1^ο Συγκριτικό Πίνακα της μελέτης

συμπληρωματικές εργασίες δεν μπορούν από τεχνική ή οικονομική άποψη να διαχωριστούν από την αρχική σύμβαση χωρίς να δημιουργηθούν μείζονα προβλήματα για το Δήμο Χανίων (πολύ μεγάλη καθυστέρηση και αδυναμία ολοκλήρωσης μελέτης). Σε κάθε περίπτωση όμως, ακόμη και εάν ήταν δυνατός ο διαχωρισμός των εργασιών αυτών από την εκτέλεση της αρχικής σύμβασης, οι συμπληρωματικές αυτές εργασίες είναι απολύτως αναγκαίες για την ολοκλήρωσή της. Τέλος, η δυνατότητα προσφυγής στη διαδικασία αυτή είχε επισημανθεί ήδη κατά την αρχική προκήρυξη, δεδομένου ότι τόσο στην παρ. 11.3 της Προκήρυξης της μελέτης όσο και στην παρ. 4.2.4 της Συγγραφής Υποχρεώσεων προβλέπεται η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 29 του Ν. 3316/2005”.

Σημειώνεται ότι, κατά τα αναφερόμενα στο υποβληθέν αίτημα “Η ανάγκη να συμπεριληφθεί στην έκταση της υπό εκπόνηση μελέτης ΓΠΣ η Δημοτική Ενότητα Κεραμειών δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθεί κατά την προκήρυξη της μελέτης, δεδομένου ότι ούτε ήταν γνωστή ούτε μπορούσε να προβλεφθεί η διοικητική διαίρεση της χώρας σύμφωνα με το Ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» (Φ.Ε.Κ. 87 Α’/07-06-2010), με τον οποίο οι επτά (7) Καποδιστριακοί ΟΤΑ Ακρωτηρίου, Ελ. Βενιζέλου, Θερίσου, Κεραμειών, Νέας Κυδωνίας, Σούδας και Χανίων συνενώθηκαν για να συστήσουν τον Καλλικρατικό Δήμο Χανίων.

Κατά το χρόνο καταρτίσεως της κύριας σύμβασης (απόφαση ανάθεσης ΔΕ 667/22-12-2010) δεν είχε ακόμη τεθεί σε ισχύ ο Ν. 3852/2010 και κατά συνέπεια δεν είχε συσταθεί ο Καλλικρατικός Δήμος Χανίων. Επιπλέον, ενώ είχε ήδη ανατεθεί η μελέτη ΓΠΣ στα όρια του Καποδιστριακού ΟΤΑ Νέας Κυδωνίας (νυν ΔΕ Νέας Κυδωνίας Δήμου Χανίων) δεν είχε ακόμη ανατεθεί η τρίτη μελέτη ΓΠΣ, στα όρια του Καποδιστριακού ΟΤΑ Ακρωτηρίου (νυν Δημοτικής Ενότητας Ακρωτηρίου Δήμου Χανίων)”.

4. Με το παρόν αίτημά του, ο Δήμος Χανίων, αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, για την υπογραφή 1ης Συμπληρωματικής Σύμβασης Μελέτης με τίτλο: «Αναθεώρηση και Επέκταση του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου (Γ.Π.Σ.) Δήμου Χανίων και των περιαστικών Δήμων Ελ. Βενιζέλου, Θερίσου και Σούδας», δαπάνης ύψους €112.000,00, πλέον Φ.Π.Α., με τον ανάδοχο της αρχικής σύμβασης, το τίμημα της οποίας ανέρχεται σε €741.525,00, πλέον Φ.Π.Α. κατόπιν διαδικασίας με διαπραγμάτευση, στη βάση του άρθρου 25 παρ. 4α του Π.Δ 60/2007.

II. Νομικό πλαίσιο

5. Το άρθρο 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ’, υποπερίπτωση δδ’ του Ν. 4013/2011 (Φ.Ε.Κ. 204/Α), «Σύσταση ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων...», όπως ισχύει, για την παροχή σύμφωνης γνώμης, ορίζει τα ακόλουθα: «δδ) Οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που αφορούν προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 παρ. 3 του Π.Δ. 59/2007 και των άρθρων 24 και 25 του Π.Δ. 60/2007, εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπίπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των ανωτέρω προεδρικών διαταγμάτων. [...]»

6. Στο Π.Δ. 60/2007 (Φ.Ε.Κ. 64/Α) «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ...» ορίζεται ότι:

Άρθρο 6

Ποσά των κατωτάτων ορίων των δημοσίων συμβάσεων

(Άρθρο 7 της Οδηγίας 2004/18)

“1. Το παρόν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών που δεν εξαιρούνται, δυνάμει των εξαιρέσεων που προβλέπονται στα άρθρα 16, 17 και 9 έως 15, και των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός φόρου προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.) είναι ίση προς ή ανώτερη από τα ακόλουθα κατώτατα όρια:

α) 211.000 ευρώ, προκειμένου για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που συνάπτονται είτε i) από αναθέτουσες αρχές άλλες από εκείνες που αναφέρονται στο Παράρτημα IV, [...]».

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 2 του υπ' αριθ. 1336/2013 Κανονισμού (ΕΕ) της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2013 «για την τροποποίηση των οδηγιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 2004/17/ΕΚ, 2004/18/ΕΚ και 2009/81/ΕΚ όσον αφορά τα κατώτατα όρια εφαρμογής τους κατά τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων», το ως άνω ποσό αναπροσαρμόστηκε σε 207.000,00 ευρώ, από 01-01-2014.

Άρθρο 8

Μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας των δημοσίων συμβάσεων, των συμφωνιών-πλασιών και των δυναμικών συστημάτων αγορών

(άρθρο 9 οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

“1.Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας δημόσιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, εκτός Φ.Π.Α., όπως προσδιορίζεται από την αναθέτουσα αρχή. Στον υπολογισμό αυτό, λαμβάνεται υπόψη το εκτιμώμενο συνολικό ποσό, συμπεριλαμβανομένων τόσο του τυχόν προβλεπόμενου δικαιώματος προαίρεσως όσο και των τυχόν παρατάσεων της σύμβασης».....”

2. “Η αποτίμηση πρέπει να ισχύει κατά το χρόνο αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού, όπως προβλέπεται στο άρθρο 29 παράγραφος 2 ή, στις περιπτώσεις όπου δεν απαιτείται μια τέτοια προκήρυξη, κατά το χρονικό σημείο έναρξης της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης[...].”

Άρθρο 25

Διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού

(άρθρο 31 οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

«Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάψουν τις δημόσιες συμβάσεις τους προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς να προηγείται δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, στις ακόλουθες περιπτώσεις [...]

4. Προκειμένου για δημόσιες συμβάσεις έργων και υπηρεσιών: α) όταν αφορούν συμπληρωματικά έργα ή υπηρεσίες που δεν περιλαμβάνονταν στην αρχικώς κατακυρωθείσα μελέτη ούτε στην αρχική σύμβαση και τα οποία, λόγω μη προβλέψιμων περιστάσεων, κατέστησαν αναγκαία για την εκτέλεση των εργασιών ή της υπηρεσίας, όπως περιγράφεται στην αρχική σύμβαση, υπό την προϋπόθεση ότι η ανάθεση γίνεται στον οικονομικό φορέα που εκτελεί τις υπηρεσίες αυτές ή την υπηρεσία αυτή, εφόσον τα συμπληρωματικά έργα ή οι υπηρεσίες είτε δεν μπορούν, από τεχνική ή οικονομική άποψη, να διαχωριστούν από την αρχική σύμβαση χωρίς να δημιουργηθούν μείζονα προβλήματα για τις αναθέτουσες αρχές είτε μπορούν να διαχωριστούν από την εκτέλεση της αρχικής σύμβασης, πλην όμως είναι απόλυτα αναγκαία για την ολοκλήρωσή της. Το σωρευτικό ποσό των συναπτομένων συμβάσεων συμπληρωματικών έργων ή υπηρεσιών δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 50% του ποσού της αρχικής σύμβασης, ...».

7. Στο Ν. 3316/05 (Φ.Ε.Κ. 42/Α) «Ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει, ορίζεται.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής - Κατηγορίες μελετών

«1. Ο νόμος αυτός ρυθμίζει τη σύναψη και εκτέλεση όλων των δημοσίων συμβάσεων, ανεξαρτήτως αξίας, για την εκπόνηση μελετών και παροχή λοιπών υπηρεσιών μηχανικού και των άλλων ελευθερίων επαγγελματιών των κατηγοριών μελετών της παραγράφου 2, που εμπίπτουν καθ' ύλην στο «Παράρτημα II Α» της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ και στο «Παράρτημα ΧVIIΑ» της Οδηγίας 2004/17/ΕΚ, όπως εκάστοτε ισχύουν, όταν οι μελέτες δεν εκπονούνται και οι υπηρεσίες δεν παρέχονται από το προσωπικό της αναθέτουσας Αρχής. Για τις ανωτέρω συμβάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των ανωτέρω Οδηγιών, ο παρών νόμος εναρμονίζει το εθνικό δίκαιο προς αυτές.»...

Άρθρο 29

Συμπληρωματικές μελέτες ή υπηρεσίες

«1. Αν κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης προκύψει ανάγκη εκπόνησης συμπληρωματικών μελετών ή παροχής συμπληρωματικών υπηρεσιών, που κατά το είδος ή το μέγεθος (ποσότητα) δεν περιλαμβάνονται στην αρχική σύμβαση, καταρτίζεται συγκριτικός πίνακας κατά την παράγραφο 5 και συμπληρωματική σύμβαση με τον ανάδοχο της αρχικής σύμβασης, μετά από γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου. Προϋποθέσεις για την έγκυρη σύναψη συμπληρωματικής σύμβασης είναι: α) να είναι αναγκαίες οι συμπληρωματικές μελέτες ή υπηρεσίες για την ολοκλήρωση της αρχικής σύμβασης, β) να συντρέχει περίπτωση που δεν μπορούσε να προβλεφθεί κατά τη σύναψή της, γ) να μη μπορούν οι συμπληρωματικές υπηρεσίες, από τεχνική ή οικονομική άποψη, να διαχωριστούν από την αρχική σύμβαση χωρίς να δημιουργηθούν μείζονα προβλήματα για τον εργοδότη ή να κρίνονται απολύτως αναγκαίες για την ολοκλήρωσή της έστω και αν μπορούν να διαχωριστούν από αυτήν. Η συνολική αμοιβή των συμπληρωματικών συμβάσεων δεν μπορεί να υπερβεί αθροιστικά το πενήντα τοις εκατό (50%) της αρχικής συμβατικής αμοιβής.»....

8. Σύμφωνα με τον Ν. 3889/2010 (ΦΕΚ 182 Α'), άρθρο 30, παράγραφος 3α:

«Εκκρεμείς κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α') διαδικασίες ανάθεσης και εκπόνησης μελετών έγκρισης ή αναθεώρησης Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων (ΓΠΣ) ή Σχεδίων Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης (ΣΧΟΟΑΠ), επιτρέπεται να συνεχίζονται και εγκρίνονται με τις διατάξεις του ν. 2508/1997 (ΦΕΚ 124 Α') στα όρια των εδαφικών περιφερειών των δήμων για τους οποίους είχαν προκηρυχθεί οι σχετικές μελέτες, υπό την προϋπόθεση ότι η σχετική απόφαση ανάθεσης της εκπόνησης τους θα εκδοθεί μέχρι 31.12.2010».

9. Σύμφωνα με την παρ.2 του άρθρου 62 του Ν.4042/2012 (ΦΕΚ 24 Α'):

«2. Η προθεσμία της παραγράφου 3α του άρθρου 30 του ν. 3889/2010 (Α` 182), όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 31 του ν. 3937/2011 (Α` 60), παρατείνεται μέχρι 30.9.2012».

III. Νομική Εκτίμηση

10. Το υπό εξέταση αίτημα αφορά στη σύναψη δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών με την έννοια της περίπτωσης δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του Π.Δ. 60/2007. Η προϋπολογισθείσα δαπάνη της αρχικής σύμβασης, όπως αποτιμήθηκε κατά το χρόνο αποστολής της προκήρυξης του διαγωνισμού, ανέρχεται στο ποσό των €777.191,96, πλέον Φ.Π.Α., η δε συμβατική αμοιβή στο ποσό των €741.525,00, πλέον Φ.Π.Α. Η συνολική αθροιζόμενη αξία, βάσει του άρθρου 8 παρ. 1 του Π.Δ. 60/2007, τόσο της αρχικής, όσο και της συμπληρωματικής σύμβασης, ανέρχεται σε €853.525,00, πλέον Φ.Π.Α. και επομένως, υπερβαίνει το ποσό των κατώτατων ορίων δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών που τίθενται με το άρθρο 6 του

Π.Δ. 60/2007, όπως αυτά ισχύουν μετά τη δημοσίευση του Κανονισμού (ΕΕ) υπ' αριθ. 1336/2013, ήτοι το ποσό των 207.000,00€ χωρίς Φ.Π.Α. Ως εκ τούτου, συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής για εξέταση του αιτήματος και παροχή σύμφωνης γνώμης κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, όπως ισχύει.

11. Αναφορικά με την ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων, κατόπιν διαπραγμάτευσης, σύμφωνα με πάγια νομολογία του ΔΕΚ, η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ (αντίστοιχα άρθρα 24 και 25 π.δ. 60/2007) περιπτώσεις (βλ. σχετικώς ΔΕΕ, απόφαση της 8ης Απριλίου 2008, C 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56). Συναφώς επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω διατάξεις στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, δηλαδή από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζομένων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας.

Συγκεκριμένα, προκειμένου η οδηγία 2004/18/ΕΚ να μην απολέσει την πρακτική αποτελεσματικότητά της, τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές τους δεν επιτρέπεται να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από την εν λόγω οδηγία ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από την οδηγία αυτή περιπτώσεις, με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18^{ης} Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28^{ης} Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13^{ης} Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48). Το δε βάρος της απόδειξης της πραγματικής ύπαρξης εξαιρετικών περιστάσεων που δικαιολογούν την παρέκκλιση, φέρει εκείνος ο οποίος τις επικαλείται (βλ. Δ.Ε.Κ. απόφαση της 14.9.2004, Υπόθεση C-385/02, απόφαση της 18.5.1995, Υπόθεση C-57/94, απόφαση της 12.1.1994, Υπόθεση C-296/92, απόφαση της 17.11.1993, Υπόθεση C-71/02, απόφαση της 10.3.1987, Υπόθεση C-199/85, Υπόθεση C-394/02, Επιτροπή κατά Ελλάδας).

12. Δεδομένου ότι το Π.Δ. 60/2007 αφορά σε προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18 (ΕΚ), ενώ ο Ν. 3316/2005 εναρμονίζει το εθνικό δίκαιο προς τις οδηγίες 2004/18/ΕΚ και 2004/17/ΕΚ, όπως εκάστοτε ισχύουν, εφόσον πρόκειται για σύναψη δημοσίων συμβάσεων που εμπίπτουν καθ' ύλην στο «Παράρτημα II Α» και «Παράρτημα ΧVΙΙΑ» των εν λόγω οδηγιών αντίστοιχα, και επειδή το υπό εξέταση αίτημα αφορά σε σύναψη, κατόπιν διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών κατά την έννοια του άρθρου 1 παρ. 2 δ της οδηγίας 2004/18 (ΕΚ), τυγχάνουν εφαρμογής για το υπό εξέταση αίτημα οι διατάξεις του άρθρου 25 παρ. 4α του π.δ 60/2007, οι οποίες εξάλλου είναι εννοιολογικά ταυτόσημες με τις διατάξεις του άρθρου 29 παρ. 1 του Ν. 3316/2005 (ΦΕΚ 42/Α).

13. Ειδικότερα, η εφαρμογή του άρθρου 25 παρ. 4 περ. α του Π.Δ 60/2007, για την κατάρτιση συμπληρωματικής σύμβασης υπηρεσιών, με την εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, δοθέντος ότι συνιστά παρέκκλιση από τον κανόνα της διαγωνιστικής διαδικασίας και τις αρχές της διαφάνειας, της ισότητας συμμετοχής στις διαδικασίες για την κατάρτιση δημοσίων συμβάσεων και του ελεύθερου ανταγωνισμού, προϋποθέτει **σωρευτικά** την πλήρωση των κάτωθι προϋποθέσεων :

α) να αφορούν συμπληρωματικά έργα ή υπηρεσίες που δεν περιλαμβάνονταν στην αρχικώς κατακυρωθείσα μελέτη, ούτε στην αρχική σύμβαση και τα οποία κατέστησαν, λόγω μη προβλεψίμων περιστάσεων, αναγκαία για την εκτέλεση των εργασιών ή της υπηρεσίας, όπως περιγράφεται στην αρχική σύμβαση,

β) η ανάθεση να γίνεται στον οικονομικό φορέα που εκτελεί τις υπηρεσίες αυτές ή την υπηρεσία αυτή,

γ) τα συμπληρωματικά έργα ή οι υπηρεσίες να μην μπορούν, από τεχνική ή οικονομική άποψη, να διαχωριστούν από την αρχική σύμβαση χωρίς να δημιουργηθούν μείζονα προβλήματα για τις αναθέτουσες αρχές, είτε να μπορούν να διαχωριστούν από την εκτέλεση της αρχικής σύμβασης, πλην όμως να είναι

απόλυτα αναγκαία για την ολοκλήρωσή της.

δ) το συνολικό ποσό αυτών των συμβάσεων, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσοστό του πενήντα τοις εκατό (50%) του ποσού της αρχικής σύμβασης.

14. Εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης, προκύπτουν τα ακόλουθα:

Ως προς την ανωτέρω υπ' αριθμ. α) προϋπόθεση, διαπιστώνονται τα εξής:

Για την πλήρωση της ως άνω προϋπόθεσης, απαιτείται όπως οι υπηρεσίες που αποτελούν αντικείμενο της συμπληρωματικής σύμβασης και που δεν περιελήφθησαν στην αρχική σύμβαση, έχουν καταστεί, και δη λόγω απρόβλεπτων περιστάσεων, αναγκαίες για την εκτέλεση των υπηρεσιών που περιγράφονται στην αρχική σύμβαση. Στην υπό εξέταση περίπτωση, η συμπληρωματική σύμβαση αφορά στην επέκταση του φυσικού αντικείμενου της σύμβασης, προκειμένου να συμπεριληφθεί στα όρια της περιοχής μελέτης η Δημοτική Ενότητα Κεραμειών, με την οποία συμπληρώνεται το σύνολο της έκτασης του Καλλικρατικού Δήμου Χανίων. Επί του προκειμένου παρατηρούνται τα ακόλουθα:

Παράλληλα σχεδόν με την προκήρυξη του διαγωνισμού της μελέτης που αποτελεί αντικείμενο της αρχικής σύμβασης και που αφορά στους, *προ του Ν. 3852/2010, Δήμους Χανίων, Ελ. Βενιζέλου, Θερίσου και Σούδας*, προκηρύχθηκαν αντίστοιχοι διαγωνισμοί και ανατέθηκαν μελέτες Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου (ΓΠΣ) για τους τέως Δήμους, και νυν Δημοτικές Ενότητες του Δήμου Χανίων, Ακρωτηρίου και Νέας Κυδωνίας, η υλοποίηση δε των σχετικών συμβάσεων βρίσκεται σε εξέλιξη. Κατά τα αναφερόμενα στο υπ'αρ.πρ. 7394/01.07.2014 αίτημα του Δήμου Χανίων *“Στόχος του Δήμου Χανίων είναι οι τρεις αυτές μελέτες να συνεχίσουν να εκπονούνται παράλληλα, να ενοποιηθούν και να θεσμοθετηθούν ως ενιαία μελέτη στο σύνολο της έκτασης του Καλλικρατικού Δήμου Χανίων”*. Αντιθέτως, για την περιοχή της νυν Δημοτικής Ενότητας Κεραμειών (τέως Δήμου) δεν είχαν υλοποιηθεί στο παρελθόν ανάλογες ενέργειες για την ανάθεση και την εκπόνηση μελέτης ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ.

Τέλος, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 1 της αρχικής σύμβασης *«η αναθεώρηση και επέκταση του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου (Γ.Π.Σ.) στα διοικητικά όρια των προ του Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87Α΄) Δήμων Χανίων, Ελ. Βενιζέλου, Θερίσου και Σούδας, οι οποίοι ανήκουν πλέον στον Καλλικρατικό Δήμο Χανίων, όπως λεπτομερώς καθορίζεται στα συμβατικά τεύχη του διαγωνισμού και συγκεκριμένα στο Τεύχος Τεχνικών Δεδομένων. Επίσης στο αντικείμενο της σύμβασης περιλαμβάνεται η συνεκτίμηση με τις άλλες μελέτες Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου που εκπονούνται ή θα εκπονηθούν και αφορούν το νέο Καλλικρατικό Δήμο Χανίων.»*.

Εκ των προεκτεθέντων, καθίσταται σαφές ότι οι υπηρεσίες ανάθεσης μελέτης ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ, οι οποίες και αποτελούν το αντικείμενο της υπό εξέταση συμπληρωματικής σύμβασης, δεν περιελήφθησαν μεν στην αρχική μελέτη, ούτε και στην αρχική σύμβαση, ωστόσο, σε καμία περίπτωση δεν ήταν απρόβλεπτες κατά τη σύναψή της καθώς τόσο κατά τον χρόνο ανάθεσης (22.12.2010), όσο και κατά τον χρόνο υπογραφής ((29.09.2011) της αρχικής σύμβασης, η νέα διοικητική διαίρεση της χώρας ήταν ήδη γνωστή, δεδομένου ότι ο σχετικός νόμος Ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης», είχε δημοσιευθεί ήδη από 07.06.2010. Άλλωστε, η έκδοση του εν λόγω νόμου, αλλά και οι τροποποιήσεις που αυτός επέφερε στον νυν Δήμο Χανίων μνημονεύονται ρητώς στο κείμενο της αρχικής σύμβασης. Ως εκ τούτου παρέλκει η εξέταση των λοιπών προϋποθέσεων εφαρμογής του άρθρου 25, παρ. 4, περ. α του Π.Δ. 60/2007.

Μειοψηφούντος του κ. Λουρίκα, ο οποίος θεωρεί ότι με βάση τα συζητηθέντα στοιχεία η αναθέτουσα Αρχή δεν ήταν δυνατόν να προβλέψει κατά την προκήρυξη της μελέτης, την ανάγκη να συμπεριληφθεί η Δημοτική Ενότητα Κεραμειών στην υπό εκπόνηση μελέτη Γ.Π.Σ. Παράλληλα, οι περιεχόμενες στον 1ο Συγκριτικό Πίνακα της Μελέτης Συμπληρωματικές Εργασίες δεν μπορούν από τεχνική άποψη να διαχωρισθούν από την αρχική σύμβαση, αλλά και να μπορούσαν να διαχωρισθούν θα δημιουργούσαν στο Δήμο Χανίων πολύ μεγάλη καθυστέρηση και αδυναμία σωστής ολοκλήρωσης της μελέτης.

IV. Συμπέρασμα

Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, επί του τεθέντος ερωτήματος, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. κατά πλειοψηφία αποφασίζει:

Τη μη παροχή σύμφωνης γνώμης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 παρ. γ περ. δδ του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για τη διενέργεια διαδικασίας με διαπραγμάτευση προς σύναψη της 1ης Συμπληρωματικής Σύμβασης, λόγω μη συνδρομής των προς τούτο τασσομένων υπό του νόμου προϋποθέσεων.

Αθήνα, 17 Ιουλίου 2014

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Η Αντιπρόεδρος

Χριστίνα Μπουσουλέγκα